ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВСП «ІІНО КНУБА»
_____ Олександр САМОЙЛОВ
«22» ___09_____ 2026 р.

Кафедра Цивільної інженерії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ З ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ»

для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
денної заочної, дистанційної, дуальної форми навчання
галузь знань G «Інженерія, виробництво та будівництво»
спеціальність G19 «Будівництво та цивільна інженерія»
освітня програма «Девелопмент»

Статус дисципліни: обов'язкова

Київ 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Інженерно-технічні заходи з цивільного захисту та охорона праці» укладена на основі освітньо-професійної програми «Девелопмент» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності G19 «Будівництво та цивільна інженерія», схваленої Вченою радою ВСП «ІІНО КНУБА» від 28.05.2026, протокол № 21/2025-2026.

Укладач:_____ Ю.Ю.Підгорецький, доктор філософі в галузі знань «Цивільна безпека» (PhD), доцент кафедри цивільної інженерії

Гарант освітньо-професійної програми _____М.А. Дружинін, д.т.н, професор кафедри девелопменту та просторового планування

РПНД розглянуто та схвалено кафедрою девелопменту та просторового планування, протокол від 18.09.2026 р., №02/09.

Завідувач кафедри _____ В. А. Чудовська, к.е.н., ст.н.с.

РПНД розглянуто та схвалено кафедрою цивільної інженерії протокол від 14.09.2026 р., №3/2026-2027.

Завідувач кафедри _____ П.Л. Зінич, к.т.н, доцент.

РПНД розглянуто і схвалено науково-методичною радою ВСП «ІІНО КНУБА»
протокол від 22.09.2026, № 2/2026/2027.

Голова НМР _____ Д.Е. Прусов, д.т.н, професор, завідувач кафедри будівництва та інформаційних технологій

ЗМІСТ

1. ПЕРЕДМОВА 4
2. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ 6
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ 6
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ 7
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ 9
6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ 14
7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ 15
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА 17
9. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ 19

1. ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Інженерно-технічні заходи з цивільного захисту та охорона праці» є обов'язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми «Девелопмент» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю G19 «Будівництво та цивільна інженерія». Її актуальність підкреслюється поточними умовами, в яких перебуває країна, з урахуванням воєнного стану та ведення військових дій і наявності відповідних загроз особливого періоду. Саме на їх мінімізацію та на захист від таких загроз спрямовані інженерно-технічні заходи цивільного захисту (ІТЗ ЦЗ), які є основним об'єктом вивчення навчальної дисципліни, що розглядається. З урахуванням багатогранного і багаторівневого нормативно-правового та нормативного регулювання питань ІТЗ ЦЗ, а також беручи до уваги його постійні зміни та удосконалення, вивчення основних понять та принципів, які пропонує навчальна дисципліна «Інженерно-технічні заходи з цивільного захисту та охорона праці», є критично важливими для здобувачів.

Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Інженерно-технічні заходи з цивільного захисту та охорона праці» є формування у здобувачів глибоких теоретичних знань з питань ІТЗ ЦЗ та ОП і практичних навичок застосовувати їх на практиці на різних етапах життєвого циклу об'єктів будівництва: починаючи від розробки містобудівної документації різних рівнів та проектної документації для різних видів будівництва і закінчуючи експлуатацією об'єктів.

Завдання навчальної дисципліни

Завдання навчальної дисципліни «Інженерно-технічні заходи з цивільного захисту та охорона праці» спрямовані на досягнення поставленої мети, що вказана вище, та передбачають формування у здобувачів системи знань, умінь і певного досвіду у сфері розуміння та впровадження ІТЗ ЦЗ з урахуванням існуючих особливостей. Неврахування питань ІТЗ ЦЗ на ранніх етапах викликає ризики несвоєчасної реалізації проєктів та необхідність залучення додаткових коштів для їх завершення.

До основних завдань навчальної дисципліни слід відносити:

- формування у здобувачів цілісної уяви про основні завдання, структуру, систему управління цивільним захистом, його ролі у забезпеченні національної безпеки України;
- розуміння здобувачами основ чинного нормативно-правового і нормативного регулювання ІТЗ ЦЗ, усвідомлення його недосконалості та наявності певних колізій і прогалин та протиріч, необхідності постійного відслідковування актуальності нормативно-правових актів і нормативних документів;
- отримання здобувачами теоретичних знань та практичних навичок, пов'язаних з прогнозуванням виникнення надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період;
- вміння застосовувати набуті знання з ІТЗ ЦЗ під час планування та забудови територій, а також створення об'єктів будівництва;
- розуміння основних принципів організації укриття населення в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту, утримання та експлуатації таких об'єктів; знання та розуміння особливостей і відмінностей між різними об'єктами фонду захисних споруд цивільного захисту;
- опанування основ організації реагування на надзвичайні ситуації у мирний час та в особливий період;
- формування теоретичних знань та практичних навичок захисту щодо радіаційного та хімічного захисту, у тому числі з використанням підручних засобів;
- поглиблення і закріплення основних знань та практичних навичок у сфері охорони праці, з урахуванням особливостей галузі будівництва та цивільної інженерії.

Міждисциплінарні зв'язки

Передумовами та базовими дисциплінами для вивчення навчальної дисципліни «Інженерно-технічні заходи з цивільного захисту та охорона праці» є дисципліни «Хімія», «Фізика», «Вища математика», «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці». Навчальна дисципліна «Інженерно-технічні заходи з цивільного захисту та охорона праці» є нерозривно пов'язана як з іншими дисциплінами спеціальності G19 «Будівництво та цивільна інженерія», так і з галуззю знань «Архітектура і будівництво» в цілому, оскільки набуті теоретичні та практичні знання використовуються за всіма напрямами проектування і будівництва, як на рівні планування та забудови територій і розробки відповідної містобудівної документації, так і під час розробки проектів на об'єкти будівництва (нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та реставрації).

Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Інженерно-технічні заходи з цивільного захисту та охорона праці» використовуються різні методи навчання, які мають на меті якнайкраще подання масиву інформації про ІТЗ ЦЗ здобувачам та забезпечують дієвий зворотній зв'язок між здобувачем та викладачем для кращого засвоєння отриманих знань.

До основних методів навчання, які пропонуються, належать інформаційно-рецептивний метод, метод проблемного викладу, дослідницький метод, а також методи порівняння, техніко-економічного аналізу та інші.

Характерним є застосування продуктивних методів навчання, які спрямовані на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, до яких відносять: дискусії, розгляд проблемних питань і пропонування нестандартних рішень, робота в малих групах, розгляд проектів з урахуванням реальних прикладів з практики тощо.

Форми організації занять.

В межах навчальної дисципліни передбачено проведення лекційних та практичних занять. З урахуванням великої бази нормативно-правових актів і нормативних документів, які регулюють сферу ІТЗ ЦЗ та ОП, передбачено значна кількість часу для проведення самостійної роботи, під час якої здобувачі можуть формувати свої питання викладачеві та отримувати відповідний зворотній зв'язок. Під час навчання, беручи до уваги поточні умови, передбачено можливість застосування інформаційних технологій та дистанційного навчання.

Форми та засоби діагностики результатів навчання.

Контроль успішності навчання здобувачів проводиться у формах поточного і підсумкового контролю.

Поточний контроль спрямований на перевірку систематичності та якості засвоєння навчального матеріалу, сформованості практичних умінь і здатності застосовувати інструменти інженерно-технічних заходів з цивільного захисту та охорони праці до професійно-орієнтованих ситуацій у сфері девелопменту. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

При вивченні навчальної дисципліни у розрізі форм поточного та підсумкового контролю викладачем можуть застосовуватися такі засоби діагностики, як:

– усне та/або письмове опитування за матеріалами лекцій і самостійного опрацювання;

– тестування, у тому числі комп'ютерне тестування в системі Google Classroom/ MOODLE;

– аналіз нормативно-правових та нормативно-технічних документів, визначення вимог і положень, що підлягають застосуванню у конкретній ситуації;

– контрольна робота;

завдання підсумкового контролю.

2. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Показники	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	**заочна форма навчання**
Кількість кредитів ЄКТС - 3	Обов'язкова	
Модулів – без поділу	***Рік підготовки***	
Змістових модулів – без поділу	1- й	1- й
Загальні кількість годин - 90	***Семестр***	
	1- й	1- й
	Лекції	
	12 год.	8 год.
	Практичні заняття	
	12 год.	6 год.
	Самостійна робота	
	66 год.	76 год.
	Контрольна робота	***Контрольна робота***
	Форма підсумкового контролю: залік	

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти наступними компетентностями та програмними результатами навчання:

Посилання на програмні компетентності	Програмний результат навчання
ЗК04. Здатність приймати обґрунтовані рішення. **СК03.** Здатність забезпечувати безпеку при управлінні складними процесами в галузі будівництва та цивільної інженерії.	**ПРН03**. Проводити технічну експертизу проектів об'єктів будівництва та цивільної інженерії (відповідно до спеціалізації), здійснюючи контроль відповідності проектів і технічної документації, завданням на проектування, технічним умовам та іншим чинним нормативно-правовим документам у сфері архітектури та будівництва.
ЗК04. Здатність приймати обґрунтовані рішення. **СК03**. Здатність забезпечувати безпеку при управлінні складними процесами в галузі будівництва та цивільної інженерії.	**ПРН04**. Здійснювати експлуатацію, утримання та контроль якості зведення об'єктів будівництва та цивільної інженерії.
ЗК04. Здатність приймати обґрунтовані рішення. **СК03**. Здатність забезпечувати безпеку при управлінні складними процесами в галузі будівництва та цивільної інженерії.	**ПРН07**. Розробляти заходи з охорони праці та навколишнього середовища при проведенні досліджень та у виробничій діяльності
ЗК04. Здатність приймати обґрунтовані рішення. **СК03**. Здатність забезпечувати безпеку при	**ПРН13**. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують

Посилання на програмні компетентності	Програмний результат навчання
управлінні складними процесами в галузі будівництва та цивільної інженерії.	застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних та техніко-технологічних досліджень.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна включає в себе 1 змістовний модуль. Передбачено проведення лекційних занять за 6 темами, кожна тема для денної форми навчання розрахована на 2 години лекційного викладення, для заочної – на 1 годину. З урахуванням специфіки та складності матеріалу, для денної форми навчання передбачено 12 годин на проведення практичних занять (для заочної – 6 годин), під час яких опрацьовуються найбільш актуальні, суттєві і важливі питання, а саме: присвячені створенню об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту. Також 66 і 76 годин для денної форми та заочної форми навчання, відповідно, відведено на самостійну роботу (вивчення основних положень чинних нормативно-правових актів та нормативних документів у сфері ІТЗ ЦЗ).

Денна форма навчання

№ з/п	Змістові модулі *(не передбачено поділ)* / Назва теми	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінарські (практ., лаб.) заняття (год.)	Інд.-конс. робота (год.)	СРС (год.)	Усього (год.)
Модуль 1 = 1 заліковий кредит (90 год)						
ЗМ 1.						
Т.1	Цивільний захист як складова заходів із забезпечення національної безпеки України	2			5	7
Т.2	Заходи із забезпечення сталого функціонування держави в умовах надзвичайних ситуацій у мирний час і в особливий період. Прогнозування виникнення надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період	2			5	7
Т.3	Основні заходи із захисту населення і територій. Врахування їх під час планування та забудови територій	2			13	15
Т.4	Об'єкти фонду захисних спору цивільного захисту. Створення фонду захисних споруд цивільного захисту та організація укриття у них населення:	2	12		15	29
Т.5	Організація реагування на надзвичайні ситуації. Органи управління та сили цивільного захисту	2			7	9

Т.6	Радіаційний та хімічний захист. Засоби колективного та індивідуального захисту від небезпечних хімічних та бойових отруйних речовин	2			10	12
Т.7	Охорона праці				11	11
Форма контролю: поточні контрольні роботи (під час практичних занять)						
Комплексна контрольна робота						
Форма підсумкового контролю – диференційний залік						
Усього за навчальною дисципліною:		12	12		66	90

Заочна форма навчання

№ з/п	**Змістові модулі** *(не передбачено поділ)*	**Кількість годин**				
		Лекції (год.)	**Семінарські (практ., лаб.) заняття (год.)**	**Інд.-конс. робота (год.)**	**СРС (год.)**	**Усього (год.)**
Модуль 1 = 1 заліковий кредит (90 год)						
ЗМ 1.						
Т.1	Цивільний захист як складова заходів із забезпечення національної безпеки України	1			5	7
Т.2	Заходи із забезпечення сталого функціонування держави в умовах надзвичайних ситуацій у мирний час і в особливий період. Прогнозування виникнення надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період	1			6	7
Т.3	Основні заходи із захисту населення і територій. Врахування їх під час планування та забудови територій	1			14	15
Т.4	Об’єкти фонду захисних спору цивільного захисту. Створення фонду захисних споруд цивільного захисту та організація укриття у них населення	2	6		21	29
Т.5	Організація реагування на надзвичайні ситуації. Органи управління та сили цивільного захисту	2			9	9

Т.6	Радіаційний та хімічний захист. Засоби колективного та індивідуального захисту від небезпечних хімічних та бойових отруйних речовин	1			10	12
Т.7	Охорона праці				11	11
Форма контролю: поточні контрольні роботи (під час практичних занять)						
Комплексна контрольна робота						
Форма підсумкового контролю – диференційний залік						
Усього за навчальною дисципліною:		8	6		76	90

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНІ ЗАХОДИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА

Тема 1. Цивільний захист як складова заходів із забезпечення національної безпеки України

Кількість годин лекційних занять: 2 (денна форма)/ 1 (заочна форма).
План лекційного заняття:

1. Вступна частина.
2. Основна частина:

2.1. Передумови виникнення та розвитку систем цивільної оборони – цивільного захисту.
2.2. Історія виникнення системи цивільної оборони в світі та в Україні. Женевські конвенції. Трансформація Цивільної оборони України в цивільний захист. Механізм цивільного захисту ЄС.
2.3. Цивільний захист – складова національної безпеки України. Єдина державна система цивільного захисту: структура, основні завдання, та режими функціонування.

3. Заключна частина.

Кількість годин практичних занять: 0 (денна форма)/ 0 (заочна форма).

Кількість годин на самостійну роботу: 5 (денна форма)/ 6 (заочна форма).
План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Передумови формування систем цивільного захисту. Глобальні фактори виникнення ЦЗ. Ключові наслідки.
2. Нормативно-правова база цивільного захисту України (поглиблене вивчення)
3. Єдина державна система цивільного захисту (ЄДСЦЗ), її структура.
4. Міжнародний контекст цивільного захисту. Женевські конвенції. Механізм цивільного захисту ЄС.
5. Система управління ЄДС ЦЗ та її органи. Координаційні органи ЦЗ та спеціальні органи управління при НС.
6. Функціональні та територіальні підсистеми ЄДСЦЗ.

7. Завдання ЄДСЦЗ.
8. Режими функціонування.
9. Нормативна база для поглибленого вивчення.

Рекомендована література:
Основна: 1-3.
Додаткова: чинні нормативно-правові акти України у сфері цивільного захисту, інформаційно-методичні матеріали офіційного сайту ДСНС України.

Тема 2. Заходи із забезпечення сталого функціонування держави в умовах надзвичайних ситуацій у мирний час і в особливий період. Прогнозування виникнення надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період

Кількість годин лекційних занять: 2 (денна форма)/ 1 (заочна форма).
План лекційного заняття:

1. Вступна частина.
2. Основна частина:

2.1 Основні засади забезпечення сталого функціонування держави в умовах надзвичайних ситуацій у мирний час і в особливий період;
2.2 Планування у сфері цивільного захисту;
2.3 Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях;
2.4 Об'єкти, що забезпечують стале функціонування держави в умовах надзвичайних ситуацій і в особливий період;
2.5 Зонування територій за вимогами інженерно-технічних заходів цивільного захисту.

3. Заключна частина.

Кількість годин практичних занять: 0 (денна форма)/ 0 (заочна форма).

Кількість годин на самостійну роботу: 5 (денна форма)/ 6 (заочна форма).
План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Нормативно-правова основа
2. Забезпечення стійкості функціонування держави в умовах НС
3. Планування у сфері ЦЗ
4. Навчання населенням діям у НС
5. Об'єкти, що забезпечують стійкість функціонування держави
6. Проведення зонування територій

Рекомендована література:
Основна: 1-3, 5-7.
Додаткова: чинні нормативно-правові акти України у сфері цивільного захисту, ДБН В.1.2-4:2019.

Тема 3. Основні заходи із захисту населення і територій. Врахування їх під час планування та забудови територій

Кількість годин лекційних занять: 2 (денна форма)/ 1 (заочна форма).
План лекційного заняття:

1. Вступна частина.
2. Основна частина:

2.1. Основні заходи із захисту населення і територій, у тому числі:
2.1.1 Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій
2.1.2 Укриття населення в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту

2.1.3 Заходи з евакуації
2.1.4 Інженерний захист територій
2.1.5 Радіаційних та хімічний захист
2.1.6 Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення
2.2. Особливості планування та забудови територій за вимогами інженерно-технічних заходів цивільного захисту.
3. Заключна частина.

Кількість годин практичних занять: 0 (денна форма)/ 0 (заочна форма).

Кількість годин на самостійну роботу: 13 (денна форма)/ 14 (заочна форма).
План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Загальні положення щодо сталого функціонування держави в умовах НС
2. Основні заходи цивільного захисту як основа сталого функціонування
3. Укриття населення
4. Евакуація населення
5. Інженерний захист територій
6. Радіаційний і хімічний захист
7. Медичний, біологічний і психологічний захист
8. Прогнозування надзвичайних ситуацій
9. Планування територій як інструмент цивільного захисту

Рекомендована література:
Основна: 1-10.
Додаткова: чинні нормативно-правові акти України у сфері цивільного захисту, ДБН В.1.2-4:2019 та інші нормативні документи у сфері планування та забудови територій, інформаційно-методичні матеріали офіційного сайту ДСНС України.

Тема 4. Об'єкти фонду захисних спору цивільного захисту. Створення фонду захисних споруд цивільного захисту та організація укриття у них населення

Кількість годин лекційних занять: 2 (денна форма)/ 2 (заочна форма).
План лекційного заняття:

1. Вступна частина.
2. Основна частина:
2.1 Загальна інформація щодо об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту;
2.2 Стратегічне значення об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту для забезпечення захисту населення. Шляхи створення такого фонду;
2.3 Об'єкти фонду захисних споруд цивільного захисту та їх особливості, у тому числі:
2.3.1 Спеціально спроєктовані та збудовані об'єкти фонду ЗСЦЗ, призначені для укриття населення (персоналу, працівників): ЗСЦЗ та СПП;
2.3.2 Додаткові об'єкти та вироби, що використовуються для укриття населення (персоналу, працівників): найпростіші укриття та ПМУ.
3. Заключна частина.

Кількість годин практичних занять: 12 (денна форма)/ 6 (заочна форма).
План практичних занять:

1. Шляхи створення фонду захисних споруд цивільного захисту
2. Особливості створення (проєктування) захисних споруд цивільного захисту та споруд

подвійного призначення
3. Особливості визначення потреби об’єктів фонду захисних споруд цивільного захисту та показників їх нормативних захисних властивостей
4. Особливості визначення захисних властивостей об’єктів фонду захисних споруд цивільного захисту: стійкість до пробиття (проникнення) уламками та вторинного сколювання
5. Особливості визначення захисних властивостей об’єктів фонду захисних споруд цивільного захисту: протирадіаційний захист
6. Використання для укриття населення первинних (мобільних) та найпростіших укриттів.

Кількість годин на самостійну роботу: 15 (денна форма)/ 21 (заочна форма).
План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:
1. Загальні положення щодо фонду захисних споруд цивільного захисту
2. Стратегічне значення та розвиток фонду ЗСЦЗ
3. Характеристика основних об’єктів фонду ЗСЦЗ
4. Основні захисні характеристики ЗСЦЗ
5. Створення та управління фондом ЗСЦЗ

Рекомендована література:
Основна: 1, 2, 4-8.
Додаткова: чинні нормативно-правові акти України у сфері цивільного захисту, ДБН В.1.2-4:2019, ДБН В.2.2-5:2023, інформаційно-методичні матеріали офіційного сайту ДСНС України.

Тема 5. Організація реагування на надзвичайні ситуації. Органи управління та сили цивільного захисту

Кількість годин лекційних занять: 2 (денна форма)/ 2 (заочна форма).
План лекційного заняття:
1. Вступна частина.
2. Основна частина:
2.1 Загальні засади організації реагування на надзвичайні ситуації;
2.2 Органи управління цивільного захисту, що беруть участь у реагуванні на надзвичайні ситуації;
2.3 Сили цивільного захисту, їх призначення, завдання та структура, у тому числі:
2.3.1 Загальні положення;
2.3.2 Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту;
2.3.3 Аварійно-рятувальні служби (АРС);
2.3.4 Спеціалізовані служби цивільного захисту;
2.3.5 Формування цивільного захисту;
2.3.6 Добровільні формування цивільного захисту;
2.3.7 Управління силами цивільного захисту у режимі повсякденного функціонування.
3. Заключна частина.

Кількість годин практичних занять: 0 (денна форма)/ 0 (заочна форма).

Кількість годин на самостійну роботу: 7 (денна форма)/ 7 (заочна форма).
План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:
1. Загальні засади реагування на НС
2. Органи управління цивільним захистом на різних рівнях
3. Основні функції органів управління
4. Сили цивільного захисту, їх основні завдання
5. Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту (ОРС ЦЗ)

6. Аварійно-рятувальні служби (АРС)
7. Спеціалізовані служби цивільного захисту
8. Формування цивільного захисту
9. Добровільні формування цивільного захисту
10. Організація управління під час реагування, загальні принципи реагування.

Рекомендована література:
Основна: 1-3.
Додаткова: чинні нормативно-правові акти України у сфері цивільного захисту, інформаційно-методичні матеріали офіційного сайту ДСНС України.

Тема 6. Радіаційний та хімічний захист. Засоби колективного та індивідуального захисту від небезпечних хімічних та бойових отруйних речовин

Кількість годин лекційних занять: 2 (денна форма)/ 1 (заочна форма).
План лекційного заняття:
1. Вступна частина.
2. Основна частина:
2.1 Загальні засади організації радіаційного та хімічного захисту;
2.2. Хімічні загрози, у тому числі:
2.2.1 Хімічні загрози техногенного характеру:
2.2.2 Хімічні загрози воєнного характеру;
2.3 Радіаційні небезпеки;
2.4. Засоби індивідуального захисту, прилади радіаційної та хімічної розвідки і контролю.
3. Заключна частина – 5 хвилин.

Кількість годин практичних занять: 0 (денна форма)/ 0 (заочна форма).

Кількість годин на самостійну роботу: 10 (денна форма)/ 11 (заочна форма).
План самостійної роботи здобувачів вищої освіти:
1. Загальні засади радіаційного та хімічного захисту. Основні джерела небезпеки.
2. Система радіаційного та хімічного захисту (РХЗ)
3. Засоби індивідуального захисту (ЗІЗ)
4. Прилади радіаційної та хімічної розвідки і контролю
5. Організація РХЗ в Україні
6. Обов’язки суб’єктів забезпечення РХЗ

Рекомендована література:
Основна: 1-3, 9-10.
Додаткова: чинні нормативно-правові акти України у сфері цивільного захисту, інформаційно-методичні матеріали офіційного сайту ДСНС України.

Тема 7. Основи охорони праці у галузі

Кількість годин лекційних занять: 0.

Кількість годин практичних занять: 0.

Кількість годин на самостійну роботу: 11.
План самостійної роботи здобувачів вищої освіти
1. Загальні положення охорони праці в будівництві та інженерних системах
2. Нормативно-правова база охорони праці
3. Небезпечні та шкідливі виробничі фактори
4. Організація охорони праці на підприємстві

5. Безпека при роботах у теплогазопостачанні
6. Безпека при вентиляційних роботах
7. Засоби індивідуального та колективного захисту
8. Аварійні ситуації та дії персоналу
9. Інтеграція охорони праці та цивільного захисту

Рекомендована література:
Основна: 1-3.
Додаткова: чинні нормативно-правові акти України у сфері охорони праці, нормативні документи та галузеві стандарти.

6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Основні передумови виникнення та розвитку систем цивільної оборони – цивільного захисту. Женевські конвенції та їх роль у виникненні системи цивільної оборони у світі.
2. Основні нормативно-правові акти України, що регулюють сферу цивільного захисту, та перехід від поняття «цивільної оборони» до «цивільного захисту».
3. Суб’єкти забезпечення цивільного захисту України та їх основні права і обов’язки. Розмежування повноважень у сфері цивільного захисту
4. Механізм цивільного захисту ЄС та імплементація його положень в Україні.
5. Єдина державна система цивільного захисту (ЄДС ЦЗ): поняття та структура, її режими функціонування.
6. Основні та додаткові завдання ЄДС ЦЗ.
7. Основні засади забезпечення сталого функціонування держави в умовах надзвичайних ситуацій у мирний час і в особливий період. Спільні риси та відмінності.
8. Планування у сфері цивільного захисту: загальні принципи та положення, основні планувальні документи.
9. План локалізації і ліквідації аварій та їх наслідків на об’єктах підвищеної небезпеки: порядок розробки та затвердження, зміст і наповнення.
10. План проведення заходів з евакуації населення (працівників), матеріальних і культурних цінностей у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій. Відмінність між планом проведення евакуації у разі загрози або виникнення НС від плану евакуації на випадок пожежі.
11. Визначення об’єктів, що забезпечують стале функціонування держави в умовах надзвичайних ситуацій і в особливий період. Їх класифікація та роль при впровадження заходів ІТЗ ЦЗ.
12. Зонування територій за вимогами інженерно-технічних заходів цивільного захисту: основні принципи та порядок.
13. Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій: поняття, структура, організація.
14. Укриття населення в об’єктах фонду захисних споруд цивільного захисту: нормативно-правове регулювання та нормативні акти.
15. Заходи з евакуації. Поняття загальної, часткової, тимчасової і безповоротної евакуації.
16. Інженерний захист території. Радіаційних та хімічний захист
17. Особливості планування та забудови територій за вимогами інженерно-технічних заходів цивільного захисту
18. Впровадження заходів ІТЗ ЦЗ під час розробки містобудівної документації різних рівнів.
19. Нормативні вимоги щодо розміщення об’єктів підвищеної небезпеки. Ефект «доміно». Шляхи узагальнення інформації про ОПН.
20. Поняття фонду захисних споруд цивільного захисту. Основні види об’єктів фонду ЗСЦЗ, їх спільні риси та відмінності.
21. Співвідношення понять «захисна споруда цивільного захисту» та «об’єкт фонду захисних споруд цивільного захисту».

22. Стратегічне значення об’єктів фонду захисних споруд цивільного захисту для забезпечення захисту населення.
23. Нормативно передбачені шляхи створення фонду захисних споруд цивільного захисту.
24. Поняття та особливості сховища. Особливі вимоги щодо проектування сховищ та інженерних мереж в ньому.
25. Протирадіаційне укриття: визначення, основні вимоги, види, шляхи створення. Особливості і специфіка проектування.
26. Споруди подвійного призначення та особливості їх проектування.
27. Первинні (мобільні) укриття та найпростіші укриття: особливості їх створення та використання.
28. Важливість правильного вибору захисної споруди під час розробки інженерно-технічних заходів цивільного захисту.
29. Розробка розділу ІТЗ ЦЗ для різних видів будівництва: основна проблематика у нормативному регулюванні.
30. Розмежування повноважень у сфері цивільного захисту.
31. Органи управління цивільного захисту, що беруть участь у реагуванні на надзвичайні ситуації.
32. Сили цивільного захисту, їх призначення, завдання. Структура сил цивільного захисту.
33. Оперативно-рятувальна служба цивільного захисту. Аварійно-рятувальні служби (АРС). Спеціалізовані служби цивільного захисту.
34. Формування цивільного захисту та добровільні формування цивільного захисту.
35. Загальні засади організації радіаційного та хімічного захисту. Шляхи забезпечення радіаційного і хімічного захисту населення.
36. Хімічні загрози техногенного характеру. Хімічні загрози воєнного характеру.
37. Радіаційні небезпеки.
38. Засоби індивідуального захисту. Колективні засоби цивільного захисту.
39. Основні види приладів радіаційної та хімічної розвідки і контролю.
40. Принцип дії основних приладів радіаційної та хімічної розвідки і контролю.
41. Служба охорони праці на підприємстві та її створення.
42. Відповідальний за охорону праці на підприємстві та його функціональні обов’язки.
43. Основні документи з охорони праці на підприємстві.
44. Визначення відповідальності та порядок притягнення до неї за порушення вимог з охорони праці.
45. Основні принципи організації навчання працюючих при прийомі на роботу та у процесі роботи.
46. Види інструктажів з охорони праці та строки їх проведення.
47. Особливості організації і виконання робіт у небезпечних і особливо небезпечних умовах.
48. Медичні огляди для працівників.
49. Атестація робочих місць за умовами праці, порядок та строки.
50. Порядок вивчення факторів виробничого середовища і трудового процесу.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Інженерно-технічні заходи з цивільного захисту та охорона праці» здійснюється за 100-бальною шкалою на основі накопичувальної системи та передбачає оцінювання результатів поточної навчальної діяльності, самостійної роботи, модульного контролю, контрольної роботи та підсумкового контролю у формі заліку.

Поточне оцінювання спрямоване не лише на перевірку рівня засвоєння теоретичного матеріалу, а й на визначення здатності здобувача застосовувати здобуті навички на практиці.

Розподіл балів за видами навчальної роботи - денна і заочна форми

Змістовий модуль 1.						
Теми	**Т.4.1**	**Т.4.2**	**Т.4.3**	**Т.4.4**	**Т.4.5**	**Т.4.6**
Практичні заняття (не включає самостійну роботу)	5	5	5	5	5	5
Разом за змістовий модуль 1	**30 балів**					
Самостійна робота	**10 балів**					
Контрольна робота/ індивідуальне завдання	**30 балів**					
Залік	**30 балів**					
ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ЗА КУРС	**100 балів**					

Логіка розподілу: Тема №4 передбачає проведення 6 практичних занять (Т.4.1, Т.4.2, Т.4.3, Т.4.4, Т.4.5, Т.4.6), результати роботи за кожним з яких оцінюються максимально по 5 балів (кількість балів за практичні заняття всього складає 30 балів); опрацювання самостійного матеріалу оцінюється в 10 балів; контрольна комплексна робота – 30 балів. Разом поточний та індивідуальний контроль - 70 балів.

Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях:

Бали	Критерії оцінювання
5	Завдання виконано в повному обсязі, правильно та самостійно; продемонстровано системне розуміння теоретичних положень, коректне застосування методів та інструментів проєктного менеджменту, обґрунтованість розрахунків і управлінських рішень, належне використання професійної термінології та самостійний висновок.
4	Завдання виконано в цілому правильно і в повному обсязі; продемонстровано достатнє розуміння матеріалу, однак наявні окремі несуттєві неточності у розрахунках, аргументації, інтерпретації або оформленні результатів.
3	Основну частину завдання виконано; базові положення теми засвоєно, проте їх застосування недостатньо системне; наявні окремі помилки у виборі або застосуванні методів, побудові моделей, розрахунках чи обґрунтуванні рішень.
2	Завдання виконано частково; знання мають фрагментарний характер; здобувач має труднощі із самостійним застосуванням інструментарію, допускає суттєві помилки, висновки недостатньо обґрунтовані.
1	Виконано лише окремі елементи завдання; відсутня цілісна логіка виконання; продемонстровано лише окремі знання з теми, результати та рішення належно не обґрунтовані.
0	Завдання не виконано або поданий матеріал не відповідає його змісту; результати навчання за відповідною темою не продемонстровані.

Оцінювання під час практичних занять проводиться у вигляді поточної контрольної роботи/тестування, у письмовому вигляді та/або з використанням інформаційних технологій.

Оцінювання самостійної роботи

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється шляхом проведення тестування. Максимальна кількість балів за самостійну роботу становить 10 балів. З урахуванням об’єктивних обставин та поточної ситуації, викладач має право збільшити максимальну кількість балів за оцінювання самостійної роботи здобувачів.

Критерії оцінювання контрольної роботи

Комплексна контрольна робота проводиться в кінці семестру перед заліком. Тривалість контрольної роботи - до 40 хвилин за рахунок часу відповідного практичного заняття. Максимальна оцінка за одну комплексну контрольну роботу - 30 балів.

До складу комплексної контрольної роботи можуть входити тестові завдання на перевірку знання та розуміння основних понять, категорій, методів та інструментів, теоретико-аналітичне завдання, ситуаційне / розрахункове професійно-орієнтоване завдання.

При оцінюванні ситуаційного / розрахункового завдання враховуються правильність вибору методу, послідовність його застосування, точність розрахунків, інтерпретація результатів та обґрунтованість прийнятих рішень.

Підсумковий контроль – залік

Максимальна кількість балів за залік - 30 балів.

Завдання заліку можуть містити в собі, на розсуд викладача, тестові завдання на перевірку знання та розуміння основних понять, категорій, методів та інструментів, теоретико-аналітичні завдання, а також ситуаційні / розрахункові професійно-орієнтовані завдання.

При оцінюванні ситуаційного / розрахункового завдання враховуються правильність вибору методу, послідовність його застосування, точність розрахунків, інтерпретація результатів та обґрунтованість прийнятих рішень.

.

Критерії оцінювання теоретико-аналітичного питання

Бали	Критерії
13-15	Повна, системна, аргументована відповідь; коректне використання професійної термінології; встановлено причинно-наслідкові зв'язки; наведено обґрунтовані приклади та/або професійні інтерпретації.
10-13	Правильна і достатньо повна відповідь з окремими несуттєвими недоліками або недостатньою глибиною окремих положень.
6-9	Основний зміст питання розкрито, але недостатньо системно; наявні окремі помилки, неточності або неповна аргументація.
3-5	Фрагментарна відповідь із суттєвими прогалинами; професійні зв'язки та аргументація розкриті частково.
1–2	Наведено лише окремі правильні положення без цілісного розкриття питання.
0	Відповідь відсутня або неправильна.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Кодекс цивільного захисту України – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text
2. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text
3. Положення про єдину державну систему цивільного захисту, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 11 – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-п#n10
4. Порядок створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту, включення об'єктів до складу та виключення таких об'єктів з фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 138 – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/138-2017-n#n12.
5. Порядок проведення зонування територій за результатами визначення рівнів ризиків виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із наявністю об'єктів підвищеної небезпеки, а також впливом небезпечних геологічних, гідрологічних та метеорологічних явищ і процесів, затверджений наказом МВС від 06.09.2024 № 611, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 23 вересня 2024 р. за № 1426/42771 – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1426-24#Text
6. Порядок розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2021 р. № 926 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 р. № 1557) – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/926-2021-n#Text.
7. Перелік об'єктів, проектна документація на будівництво яких повинна включати розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 9 січня 2014 р. № 6 – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2014- n#Text.
8. Наказ МВС від 09.07.2018 № 579 «Про затвердження вимог щодо утримання, облаштування та експлуатації об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, здійснення обліку фонду захисних споруд цивільного захисту, визначення критеріїв неможливості подальшого утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, оформлення документів, що підтверджують таку неможливість», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 30 липня 2018 р. за № 879/32331– Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0879-18#Text.

9. Методика прогнозування наслідків виливу (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті, затвердженою наказом МВС від 29 листопада 2019 року № 1000, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 14 травня 2020 р. за № 440/34723 – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0440-20/ed20191129#n35
10. Порядок забезпечення населення засобами індивідуального захисту, приладами радіаційної та хімічної розвідки, дозиметричного і хімічного контролю, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2002 р. № 1200 – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1200-2002- n#Text.

Додаткова література:

11. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text
12. ДБН В.1.2-4:2019 «Система надійності і безпеки у будівництві. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту» – Режим доступу: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3236500339955861496?doc_type=2.
13. ДБН В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту» – Режим доступу: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3225773063500990463?doc_type=2.
14. ДБН А.2.2-3:2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво» - Режим доступу: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3886679045634524173
15. ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні» - Режим доступу: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3880890844047213918?doc_type=2
16. ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» - Режим доступу: https://e-construction.gov.ua/laws_detail/3874277768581612585
17. ДСТУ 8773:2018 «Склад та зміст розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту в складі проектної документації на будівництво об`єктів. Основні положення» - Режим доступу: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=78968

Інформаційні ресурси:

1. Головний сайт ДСНС України – Режим доступу: https://dsns.gov.ua/
2. Законодавство України - Всі документи – Офіційний портал Верховної Ради України – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index.
3. Головний сайт Міністерства розвитку громад та територій України – Режим доступу: https://mindev.gov.ua/

9. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри _____
від ___ 20__ № _____.

Лист оновлення та перезатвердження РПНД

Навчальний рік	Дата засідання кафедри - розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП